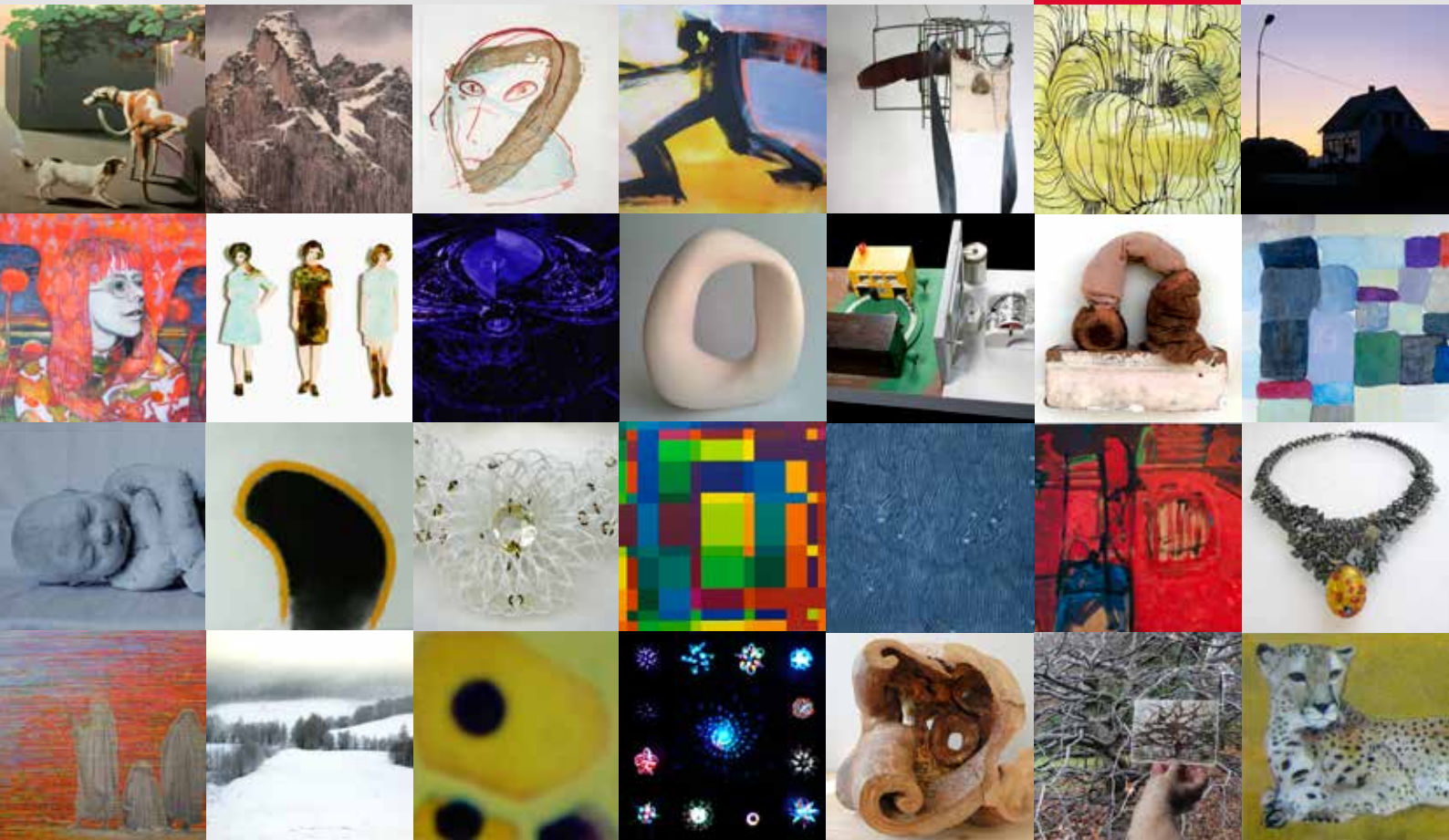

Evaluering
Kunst rett vest 2006–2012

kunst
rett
vest

Kunst rett vest

Norges største regionale satsing på billedkunst og kunsthåndverk

Ordførerne i Vestregionens 16 deltakerkommuner besluttet i desember 2011 å evaluere Kunst rett vest etter fem års drift. Fem år er blitt til seks, når evalueringen legges fram for ordførerne i april 2013.

Evalueringsprosessen har vært en spennende måte å bli kjent med utgangspunktet for Kunst rett vest, og hvordan kunstrunden har utviklet seg over tid. Som ny daglig leder har det også vært lærerikt å treffe dere som er, og har vært, involvert i planleggingen og gjennomføringen av det årlige arrangementet.

Takk til alle informanter; deltakende kunstnere, jurymedlemmer, nåværende og tidligere prosjektledere og medlemmene i Vestregionens kulturnettverk. Takk også til Sølvi Tellefsen i insamling som har bidratt i samtalene med informantene og i gjennomgangen av årsrapporter og undersøkelser.

Sandvika, februar 2013

Nina Solberg
Daglig leder i Vestregionen

Innhold

1. Bakgrunn	4
2. Formål	5
3. Metode	5
4. Konsept	6
5. Årlige arrangement	8
6. Funn	10
7. Vurderinger	13

Sammendrag

Kunst rett vest er en årlig kunstrunde hvor billedkunstnere og kunsthåndverkere inviterer publikum til sine atelierer og verksteder. Samtidig vises en fellesutstilling der kunstnerne bidrar med hvert sitt verk. Utstillingen ambulerer mellom deltakerkommunene i Vestregionen, som er en frivillig sammenslutning av 16 kommuner og to fylkeskommuner vest for Oslo.

Alle profesjonelle billedkunstnere og kunsthåndverkere som bor og/eller arbeider i Vestregionen, inviteres til å delta. Innsendte søknader vurderes av en profesjonell jury. Kommunene har ansvaret for å motivere kunstnerne i egen kommune til å søke, og å bidra til å skape oppmerksomhet om arrangementet og den enkelte kunstner.

Formålet med Kunst rett vest er å

- styrke og vise mangfoldet av det profesjonelle kunstlivet i regionen
- gjøre visuell kunst tilgjengelig for et bredt publikum, gjennom felles markedsføring av arrangementet

I løpet av 6 år har 82 000 besøkt fellesutstillingene og kunstnernes verksteder, og Kunst rett vest er Norges største regionale kultursatsning innen visuell samtidskunst. Målet om å vise mangfoldet av det profesjonelle kunstlivet i Vestregionen, synes å være oppfylt. Kunst rett vest har lyktes i å markere seg som et kraftfullt arrangement med høy kunstnerisk kvalitet, hvor ulike teknikker og materialer er representert.

Evalueringen viser en samstemt oppfattelse av at konseptet bør videreføres i sin todelte form. Informantene har ulikt syn på om vertskapsrollen og fellesutstillingen bør legges til en eller flere faste kommuner, eller ambulere som nå.

Det finnes fortsatt forbedringsområder knyttet til organisering, finansiering og markedsføring. Blant annet bør verktøyene for registreringen av besøkende videreutvikles, og det bør bli større åpenhet om juryens årlige vurderinger.

Dersom Vestregionen opprettholder målsetningen om å gjøre visuell kunst tilgjengelig for et bredt publikum, og samtidig synliggjøre det profesjonelle kunstlivet i regionen, gir dagens konsept et godt grunnlag for kommende år.

Anbefalinger:

- Tilstrebe fast tidspunkt for arrangementet
- Fortsatt ambulerende lokalisering av fellesutstilling og vertskap til og med 2015
- Konsekvensutrede permanent lokalisering og vertskap i 2013, for mulig implementering fra 2016
- Oppfordre kommunene til samarbeid om vertskapsrollen og finansiering
- Benytte både anerkjente gallerier og temporære lokaler til fellesutstillingen
- Videreføre praksis med ren fagjury
- Juryen begrunnelse formidles til Kulturnettverket
- Kommunene får fortrolig kjennskap til hvilke kunstnere som har søkt
- Øke engasjementet i alle kommuner for å sikre publikumsopplutning
- Videreutvikle verktøy for publikumsregistrering
- Kvalitetssikre rutiner knyttet til planlegging og gjennomføring

År	Kommune	Sted	Søkere	Deltakende kunstnere	Besøk totalt	Besøk utstilling	Besøk atelierer	Snitt pr atelier	Medie-Salg	Medie-oppslag
2007	Røyken	Slambassenget, Slemmestad	167	106	9.200	4.200	5.000	47	ca 1 mill	70
2008	Øvre Eiker	Arena Vestfossen	200	110	16.500	2.500	14.000	124	ca 1 mill	50
2009	Asker	Galleri Trafo	197	102	13.000	3.000	10.000	97	850.000	44
2010	Hole, Jevnaker og Rikerike	Sundvollen hotell, Hole	162	98	15.500	2.500	13.000	130	930.000	45
2011	Drammen	Sundland	171	106	15.000	4.300	10.700	101	1.1 mill	54
2012	Asker	Galleri Trafo	185	83	12.000	3.000	9.000	103	960.000	42

1. Bakgrunn

Kunst rett vest er inspirert av den svenske Konstrundan Nordvästra Skåne som er blitt arrangert av Nordvästra Skånes Konstnärsförening siden 1994, og andre tilsvarende kunstrunder i Sverige. Kunstrundene er basert på at publikum skal møte kunstneren og hans/hennes arbeider direkte i kunstnerens verksted. Denne måten å formidle kunst på gir (fortsatt) svært høye publikumstall i Sverige. I tillegg hevder de svenske arrangørene at kunstrundene engasjerer et publikum som ellers ikke oppsøker gallerier.

Kultur ble vedtatt som et satsingsområde i Vestregionen fra og med 2005. I mai 2006 vedtok Vestregionens generalforsamling et kulturmanifest hvor det blant annet står at:

«Vi skal sørge for kunst der folk er og folk der kunst er.»

I juni 2006 vedtok Vestregionen å etablere Kunst rett vest som et treårig prosjekt. I 2011 ble det besluttet at arrangementet skal være en årlig, prioritert aktivitet.

Kunst rett vest ble første gang arrangert i 2007, og bygger videre på konseptet om at publikum både skal kunne besøke kunstneren i hennes/hans verksted, og i tillegg kunne se verkene til kunstnerne i en felles utstilling.

Målsettingen ved oppstarten av Kunst rett vest var at regionens kunstliv skulle styrkes gjennom å bli tilgjengelig for et bredt publikum, og at fellesutstillingen og åpne verksteder skulle motivere publikumsgrupper som ikke vanligvis oppsøker gallerier og kunstutstillinger, til å oppleve samtidskunst. Ønsket om at kunstrunden skulle bidra til å profilere Vestregionen, ble framholdt som en målsetting før og ved oppstart, men har blitt tonet ned i senere styringsdokumenter og informasjonsmateriell.

Gjennom Kunst rett vest ønsker Vestregionen å:

- styrke og vise mangfoldet av det profesjonelle kunstlivet i regionen
- gjøre visuell kunst tilgjengelig for et bredt publikum, gjennom felles markedsføring av arrangementet.

Kunst rett vest er nå Norges største regionale kultursatsing hvor visuell samtidskunst blir gjort tilgjengelig for publikum.

2. Formål

Vestregionens styringsgruppe vedtok i møte 1.12.2011, sak 39B/2011, å gjennomføre en evaluering av Kunst rett vest etter 5 års drift. Hensikten med evalueringen har vært å belyse om arrangementets innhold og form samsvarer med målene som er blitt satt for arrangementet, og om en har lyktes å gjøre tiltaket tilgjengelig for et bredt publikum. I tillegg la styringsgruppen til grunn at evalueringen skulle belyse organisatoriske forhold knyttet til planlegging og gjennomføring av tiltaket, med eventuelle forslag til endringer og forbedringer.

3. Metode

Evalueringen baserer seg på en gjennomgang av årsrapporter for Kunst rett vest i perioden 2007–2012, og synspunkter og vurderinger fra deltakende kunstnere, juryens og faggruppens medlemmer, publikum, vertskommunene og kulturmedarbeidere i de øvrige kommunene i Vestregionen.

Følgende rapporter er gjennomgått:

- Tilbakemeldinger/evalueringer fra deltagende kunstnere 2007–2012
- Tilbakemeldinger fra kommunene 2007–2012
- Publikumevaluering fra åpning av fellesutstillingen i 2010
- Oppsummering av medieeksponering foretatt årlig av prosjektleder
- Årsmeldinger for Kunst rett vest 2007–2012

Det er gjennomført strukturerte intervjuer med:

- Juryens medlemmer (nåværende og tidligere jurymedlemmer)
- Kulturnettverket
- Faggruppen; 3 kunstnere
- 3 prosjektledere
- Kontaktpersoner i vertskommunene

Opplegg for evalueringen ble behandlet i Vestregionens styringsgruppe 09.02.2012, sak 06D/2012.

Kulturnettverket ble presentert for evalueringsopplegget, inkludert formålet med evalueringen og problemstillinger som ville bli lagt til grunn for intervjuene med utvalgte informanter, i nettverkets møter 23.02.2012 og 6.12.2012.

I løpet av de 6 årene Kunst rett vest har blitt arrangert, har det bare blitt gjennomført en publikumsundersøkelse. Dette har gjort det vanskelig å generalisere ut fra de avgitte svarene.

Vi har ikke hatt tilgang til eksakte beløp for vertskommunens finansielle bidrag utover kontantbidragene som fremkommer i Kunst rett vests regnskap. Eksempler på slike utgifter er leie av lokaler til felleutstillingen, opprusting av disse, eventuelt lyssetting av lokalene, o.a.

Juryens kriterier presenteres med ulik ordlyd i saksdokumenter og eksterne publikasjoner. Innholdet er hovedsakelig det samme, selv om rangering av kriterier og formuleringer varierer.

Å arrangere en årlig kunstrunde preget av et mangfold av kunstuttrykk, er en måte å forstå målsetningen om å skulle styrke det profesjonelle kunstlivet i Vestregionen. Men det finnes også mange andre måter der kommunene kan bidra til å styrke kunstlivet i regionen. Eksempler på slike tiltak er ikke fokusert i samtalen med informantene, eller i dokumentasjonen som finnes om Kunst rett vest for perioden 2006–2012.

4. Konseptet

Kunst rett vest har blitt arrangert som en del av Vestregionens årlige prioriterte aktiviteter fra 2007. Arrangementet har funnet sted i perioden august–oktober med en varighet fra 11 til 14 dager. Profesjonelle kunstnere som bor eller arbeider i kommunene i Vestregionen, har blitt invitert til å delta.

De årlige deltakerne velges ut av en jury som består av anerkjente billedkunstnere og kunsthåndverkere. Juryen arbeider etter følgende kriterier:

1. Kunstnerisk kvalitet
Her vurderes innsendte digitale foto av 2–4 verk og CV med kunstfaglig bakgrunn og kunstnerisk aktivitet.
2. Tilstrebe at et mangfold av kunstneriske uttrykksformer vises.
3. Egnede visningssteder i Vestregionen med mulighet for å skape en god formidlingssituasjon.
4. Tilstrebe geografisk spredning, slik at flest kommuner er representert.

For å styrke prosjektet ytterligere kvalitetsmessig, har punkt 1 blitt sterkest vektlagt de siste år.

Kunstnerne som velges ut, åpner sine verksteder for publikum i helgene i arrangementsperioden. I tillegg presenteres et verk av hver av kunstnerne i en ambulerende, felles utstilling. I 2007 var verkstedene åpne hver dag, mens fellesutstillingen hadde begrenset åpningstid på hverdagene. I 2011 hadde kunstnerne åpne verksteder i en av helgene (inkludert fredagen) i arrangementsperioden. 25–30% av deltagerne har vært kunsthåndverkere. De resterende har vært billedkunstnere.

Juryen har fra 2009, kåret årets kunstner. Prisen har variert fra tilbud om separatutstillinger til tildelig av kr 10 000. Både juryerte kunstnere og andre kunstnere i Vestregionen har blitt invitert til et årlig, faglig seminar i forkant av Kunst rett vest. I 2012 ble også andre kunstinteresserte fagfolk og politikere invitert til seminaret.

I 2011 ble 2 kunstnere fra henholdsvis Belgia og Tyskland som bor og arbeider i Sverige, invitert til fellesutstillingen. Vestregionens deltakelse i det interregionale prosjektet «Plassen forteller» var foranledningen til at disse kunstnerne ble invitert. Samme år ble den Drammensbaserte kunstneren Tom Gundersen, invitert til å vise et utvalg av sine verk i fellesutstillingen.

LOKALISERING

Lokalisering av fellesutstillingen har ambulert mellom kommunene i Vestregionen etter søknad. Kriteriene fremgår av Kunst rett vests nettsider. Blant kriteriene er nærhet til kollektiv transport og størrelse på lokalene som skal benyttes til fellesutstillingen. Vertskommunen har forpliktet seg til å stille egnet lokale til disposisjon for fellesutstillingen, involvere seg i åpningsarrangementet og samarbeide med prosjektleder om forberedelser og gjennomføring av kunstrunden. Partenes ansvar, oppgaver og finansielle forpliktelser er nedfelt i en egen avtale mellom vertskommunen og Vestregionen.

Følgende kommuner har vært vertskap for Kunst rett vest:

Årstall	Kommune	Sted
2007	Røyken kommune	Slambassenget, Slemmestad
2008	Øvre Eiker kommune	Arena Vestfossen
2009	Asker kommune	Galleri Trafo, Asker
2010	Hole, Jevnaker og Rikerike kommune	Sundvolden hotell, Hole
2011	Drammen kommune	Sundland, Drammen
2012	Asker kommune	Galleri Trafo, Asker

ADMINISTRATIV ORGANISERING

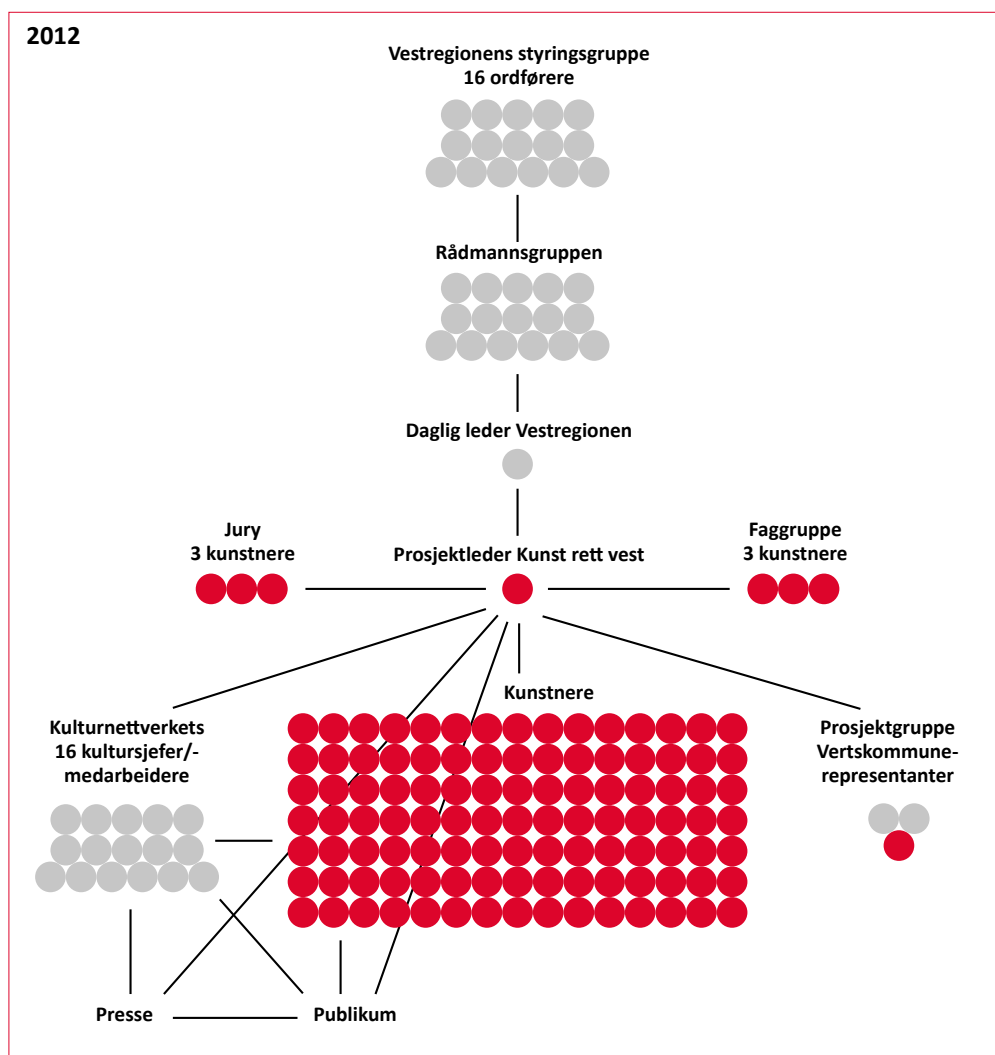
Kunst rett vest var i 2012 organisert på følgende måte:

- Vestregionens styringsgruppe (ordførerne i deltakerkommunene) beslutter hvilken kommune som blir vertskap, og de finansielle rammene for den årlige gjennomføringen av arrangementet.

- Prosjektleder er ansatt i 100% stilling og rapporterer til daglig leder i Vestregionen. Prosjektleder har selv bakgrunn som aktiv kunstner.
- 3 representanter for vertskommunen og prosjektleder utgjør prosjektgruppen som har det løpende operative ansvaret for planleggingen av arrangementet.
- Prosjektleder støtter seg til en faggruppe bestående av tre kunstnere som tidligere har deltatt i arrangementet.
- Prosjektleder utpeker fagjuryen som vurderer innkomne søknader, og som avgjør hvilke verk som skal vises i fellesutstillingen. En av juryens medlemmer skiftes ut hvert år.
- Den årlige planleggingen og gjennomføringen baseres på kvartalsvise møter med «Kulturnettverket» som består av kulturledere/-medarbeidere i Vestregionens deltakerkommuner.

Ronny Bank startet som prosjektleder i 2006 og ble erstattet av Lena Hansson i januar 2008. I tillegg har Thea Breivik, som var prosjektleder for Vestregionens kultursamarbeid, bistått i planleggingen og gjennomføringen av Kunst rett vest i perioden 2007–2009.

I 2007 utgjorde den sentrale prosjektledelsen 125% årsverk. I 2008 ble stillingsressursen økt til 140%, og trappet ned til 100% fra 2009. Deler av arbeidsinnsatsen er ikke blitt belastet regnskapet til Kunst rett vest.

FINANSIERING

Kunst rett vest har blitt finansiert av Vestregionen, vertskommunen, Akershus fylkeskommune og Buskerud fylkeskommune. Norsk Kulturråd har bevilget midler til arrangementet i 2009, 2011 og 2012. Inntekter fra annonsesalg og bidrag fra samarbeidspartnere i næringslivet har også vært viktige inntektskilder.

Alle vertskommunene har vært forpliktet til å dekke kostnadene til lokalet der fellesutstillingen er blitt vist–i henhold til avtalte krav til areal, belysning etc.

OVERSIKT ØKONOMI KUNST RETT VEST 2007–2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Regnskap Krv						
Driftsinntekter	?	959946	1376000	1576177	1623000	2080000
Utgifter	1250000	851366	1266000	1544924	1560063	2140000*
Overskudd/underskudd	?	108579	146000	31000	63000	- 60100
Bidrag til Kunst rett vest						
Vestregionen	?	667000	667000	667000	727000	995000
Kulturrådet	0	0	40000	0	80000	120000
AFK	0	0	75000	75000	100000	150000
BFK	150000	200000	200000	200000	150000	200000
Vertskommune	?	0	150000	335000	450000	550000
Sponsor/annonse	?	45000	164000	165000	40000	60000
Provisjon salg av kunst	?	25000	20000	30000	61000	0
Vertskommunens øvrige bidrag						
Kommunenes anslåtte kostnader til lokaleie mm. som ikke er tatt inn i Krvs regnskap	600000	200000	30000	0	250000	100000
Arbeidsinnsats oppgitt fra vertskommunene	?	170 t	120 t	80 t	?	150 t

* I 2012 er ikke-refundert merverdiavgift regnskapsført som en kostnad.

MARKEDSFØRING

Markedsføring av arrangementet har siden starten vært basert på annonsering i kunstfaglige tidsskrifter, og utgivelse av en informasjonsavis som har presentert alle deltakende kunstnere, arbeidene som blir vist i fellesutstillingen og hvor publikum kan finne kunstnerens verksted. Informasjonsavisen er distribuert som innstikk i lokalpressen, og ved at kommunene og kunstnerne sprer avisen gjennom egne kanaler.

Prosjektleder har utarbeidet forslag til redaksjonelt stoff og vinklinger, og har i hovedsak ivaretatt kontakten med media. Pressemeldinger sendes først til Kulturnettverket med oppfordring om å følge opp sine lokale pressekontakter, og å eventuelt lage lokale vinklinger. Det er stor variasjon i hvordan dette følges opp i den enkelte kommune. Prosjektleder har også produsert invitasjoner, bokmerker, digitale billedrammer, billedspill og annet eksponeringsmaterieil som skilt, bannere, flagg etc. Kunstrunden har egen facebook side og egen nettside: www.kunstrettvest.no

5. Årlige arrangement

2007: RØYKEN KOMMUNE 30. AUGUST – 9. SEPTEMBER

Røyken kommune var først ute som vertskap for Kunst rett vest. Fellesutstillingen ble gjennomført i Slambassenget som er et nedlagt industrilokale i Slemmestad. Lokalet ble satt i stand av Røyken kommune i samarbeid med eieren. Slambassenget er ikke senere blitt brukt til kunstneriske formål, og fungerer nå som opplagsplass for fritidsbåter.

Årets jury besto av Pekka Persson, kunstner, Konrad Melhus, kunstner og Ronny Bank, kunstner samt prosjektleder. Første år søkte 167 kunstnere om deltakelse, og 106 ble antatt. Det totale antallet besøkende var 9 200, hvorav 5 000 besøkte kunstnerne i deres verksteder.

2008: ØVRE EIKER KOMMUNE 11. SEPTEMBER – 21. SEPTEMBER

Fellesutstillingen ble arrangert i Arena Vestfossen som inneholder både verksteder for kunstnere og utstillingsarealer for visuell kunst, samt Øvre Eiker musikk- og kulturskole. Åpningsarrangementet startet med kunsttog på strekningen Drammen–Vestfossen, der ulike kunstnere underholdt underveis og på perrongene. Hovedattraksjonen var Triztan Vindtorn som leste dikt over høytaleranlegget.

Årets jury besto av Pekka Persson, kunstner, Zdenka Rusova, kunstner, Reidun Bull-Hansen, kunstner, Paula Fure, gallerist og Tone Ulltveit-Moe, kultursjef. 200 kunstnere søkte om å få delta, og 110 ble valgt ut. Registrerte besøkstall viser at 16 500 deltok i kunstrunden. Disse fordelte seg slik: 2 500 besøkte fellesutstillingen, mens kunstnerne registrerte 14 000 i sine verksteder. 4 000 verkstedbesøk ble registrert hos kunstnere som hadde verksteder i samme hus som fellesutstillingen.

For første gang ble kunstnere og andre kunstinteresserte invitert til fagseminar på Union scene i Drammen i forkant av åpningen. Representanter for svenske kunstrunder formidlet sine erfaringer, og gallerist Sigmund Bakken, Galleri Trafo i Asker, delte sine oppfatninger om hva som gjør en kunstner attraktiv, sett med en gallerists øyne.

2009: ASKER KOMMUNE 17. SEPTEMBER – 27. SEPTEMBER

Fellesutstillingen ble gjennomført i Galleri Trafo i Asker sentrum. Suksessen med kunsttog ble gjentatt, nå på strekningen Drammen–Oslo. Åpningen av arrangementet fant sted på torget i Asker sentrum, hvor hovedattraksjonen var uroppføring av et verk av Kjell Samkopf. Verket ble fremført på store lydskulpturer i metall, laget av billedkunstner Sverre Hoel.

197 kunstnere søkte om deltakelse dette året, og 102 ble antatt. Totalt antall besøkende ble registrert til 13 000, hvorav 10 000 besøkte kunstnerens verksteder. Juryen kåret for første gang årets Kunst rett vest-kunstner. Christine Istad ble årets kunstner, og fikk tilbud om å holde separatutstilling i Galleri Trafo AT. Årets jury besto av Reidun Bull-Hansen, kunstner, Terje Roalkvam, kunstner og Sigmund Bakken daglig leder av Galleri Trafo AT. Årets fagseminar ble gjennomført 2. september med temaet «Kunstneren møter pressen» i Asker kulturhus. Nytt av året var distribusjon av informasjonsavisen som innstikk i 3 lokalaviser.

2010: KOMMUNENE HOLE, JEVNAKER OG RINGERIKE 14. – 24. OKTOBER

Fellesutstillingen ble arrangert i Sundvolden hotells nybygde garasjeanlegg, og i galleriet som er en kulvert mellom hotellbygningene. Vertskapsrollen og de økonomiske forpliktelsene ble delt mellom kommunene Hole, Jevnaker og Ringerike. Åpningsarrangementet ble gjennomført utenfor hotellet med innslag fra blant andre performancekunstnerne Runa Rebne og Martin Slaatto.

Årets jury besto av de 3 kunstnerne Terje Roalkvam, Gerd Tinglum og Bente Sætrang. Utmerkelsen «årets kunstner» ble tildelt Bente Sommerfeldt-Coldberg. Hun fikk tilbud om opphold i Sundvoldens nye «artist in residence»-leilighet og separatutstilling i Galleri Sundvolden.

I alt besøkte 15 500 personer arrangementet, hvorav 13 000 fant veien til kunstnerens verksteder.

Fagseminaret ble arrangert den 27. september i Sundvolden hotell. Her deltok kunstner Anne Katrine Dolven med sine betraktninger om det å være kunstner, og Dag Wiersholm fra KORO snakket om kunst i offentlige uterom. Nytt av året var kinoreklame på de 4 største kinoene i regionen og billedspill på storskjermer i servicetorg og bibliotek, samt på nettsiden.

2011: DRAMMEN KOMMUNE 11. OKTOBER – 23. OKTOBER

Fellesutstillingen ble holdt i gamle industrilokaler på Sundland i Drammen. Arrangementet inngikk Drammens 200 års markering. I fagjuryen dette året deltok kunstnerne May Bente Aronsen, Terje Roalkvam og Bente Sætrang. Årets pris på kr 10 000 gikk til Sten Are Sandbeck. Drammenskunstneren Tom Gundersen var spesielt invitert til å vise et utvalg av sine arbeider. Vestregionens deltakelse i det interregionale prosjektet «Plassen forteller», gjorde det også mulig å invitere Lukas Arons og Karl Chillcot som bor og arbeider i Sverige.

Årets arrangement registrerte 15 000 besøkende, hvorav 10 700 besøkte kunstnerne. Fagseminaret ble arrangert 26. september med temaet «Nye medier – nye presentasjonsmuligheter» i NSBs lokaler på Sundland i Drammen.

Nytt av året var google-maps, QR-koder, digitale billedrammer, kunst på buss-skur i Drammen, samarbeid med interregprosjektet «Plassen forteller» og byvandringen «Kulturhistorisk byvandring fra Papirbredden til Sundland».

2012: ASKER KOMMUNE 9. OKTOBER – 21. OKTOBER

Fellesutstillingen ble også denne gangen arrangert i Galleri Trafo, med forutgående åpning på torget i Asker sentrum. Magne Furuholmen bidro med verket Bouqet som var anagrammer over Kunst rett vest-bokstavene og dekket «Torvgården». Årets jury besto av kunstnerne Bente Sætrang, May Bente Aronsen og Gerd Tinglum. Årets kunstner ble Gitte Magnus som mottok en pris på kr 10 000, og tilbud om fellesutstilling i Galleri Trafo.

I alt sluttet 12 000 opp om årets arrangement; hvorav 9 000 var registrerte besøkende i kunstneres verksteder.

Dette året ble fagseminaret utvidet til å omfatte en hel dag på initiativ fra Asker kommune. Første del tok for seg utviklingen av regionale kunsthaller med fokus på Galleri Trafos potensiale. Andre del tok for seg Stortingsmelding nr. 23 (2011–2012) om visuell kunst og presentasjon av Kunsthall Oslo.

6. Funn

KONSEPTET

Alle informanter oppfatter at opplegget med fellesutstilling og åpne verksteder fungerer godt, og anbefaler at denne todelingen i konseptet videreføres. Det er uenighet om fellesutstillingen fortsatt bør ambulere, eller om den bør legges til et, eller et fåtall, faste lokasjoner. Argumentene som framholdes for fortsatt å ambulere fellesutstillingen, er at publikum får mulighet til å bli kjent med nye deler av Vestregionen og kunstlivet i vertskommunen, og at ambuleringen gjør at nye grupper blant publikum besøker utstillingen og kunstnere utenfor egen kommune eller distrikt. I tillegg får ulike vertskommuner anledning til å profilere sitt kulturengasjement.

Argumentene for et permanent visningssted er flere: Publikum blir vant til å reise ett sted. Det vil bli mindre ressurskrevende å kuratere og montere utstillingen, når prosjektleder kjenner de fysiske forholdene. Utstyr behøver ikke å flyttes, men kan lagres på stedet. Vertskommunen kan bygge opp kompetanse over tid, og legge et langsiktig løp for å synliggjøre sitt kulturpolitiske engasjement. Disse informantene forutsetter at ett permanent visningssted lokaliseres slik at det vil være enkelt å besøke stedet med kollektivtransport. Det framholdes også at et fast visningssted vil gjøre det mer attraktivt for bedrifter å bidra med økonomiske midler.

Et tredje alternativ som har framkommet i intervjuene, har vært at Vestregionen bør velge et fåtall steder som egner seg for utstillinger av visuell samtidskunst, og at fellesutstillingen ambulerer mellom disse; for eksempel hvert 3 år. Argumentet for å velge et mindre antall steder der fellesutstillingen blir arrangert, er at flere kommuner kan bli profilert i forbindelse med Kunst rett vest, og at belastningen med å være vertskap spres på flere.

Noen informanter er opptatt av at fellesutstillingen må arrangeres i lokaler som er egnet for framvisning av visuell kunst, og kjent for å vise visuell samtidskunst. Andre informanter framholder at grunntanken med Kunst rett vest har vært å vise visuell samtidskunst i lokaler som publikum vanligvis ikke forbinder med utstilling av kunst, og på denne måten trekke til seg publikum som ikke ellers oppsøker gallerier og andre etablerte visningslokaler.

Noen få informanter har tatt til orde for at Kunst rett vest bør gjennomføres annethvert år istedenfor hvert år. Begrunnelsen er at arrangementet er for ressurskrevende til å skulle bli gjennomført årlig.

Hvert år – med unntak av 2011 – har antatte kunstnere hatt åpne verksteder i begge helger i arrangementperioden. Flere av kunstnerne gir uttrykk for at dette er for krevende, og en årsak til at han/hun ikke har søkt om ny deltakelse. Informantene for øvrig mener det er viktig at alle verksteder er åpne i begge helger.

Flere av informantene mener at fellesutstillingen framheves sterkere enn besøk i kunstnerens verksteder, og at dette ikke er formålstjenelig for kunstnerne.

Få har sterke meninger om åpningsarrangementet utover at det skal være kort, variert og uten lange taler, og gjerne mobilisere til folkefest. Kulturelle innslag på tog og perronger berømmes.

VALG AV KUNSTNERE

Det er enighet om at det er profesjonelle kunstnere som arbeider eller bor i Vestregionen, som skal inviteres til å delta i arrangementet. Likeledes er det ingen som er uenige i at søknadene blir vurdert av en profesjonell jury, det vil si en jury som bare består av kunstnere. Mange av informantene trekker fram betydningen av at bidragene i kunstrunden er av høy kvalitet, bl.a. som motivasjon for å få kunstnere til å søke om deltagelse.

På spørsmål om Kunst rett vest bør gi tidligere antatt kunstnere automatisk anledning til å delta i fellesutstillingen, eller at medlemskap skal gi rett til å stille ut, er informantene samstemte i at de ikke ønsker slike ordninger, fordi en da vil kunne komme til å blokkere for nye bidragsytere.

Flere har også påpekt at de fremste blant våre samtidskunstnere ikke søker, og deltakelse fra disse vil kunne bidra til å øke publikumsopplutningen. Informantene har ingen konkrete forslag til hvordan rekrutteringen blant denne kunstnergruppen kan legges opp, utover at det bør vurderes om Kunst rett vest bør invitere internasjonale kjente navn – uten juryering. Når det gjelder juryens arbeid, etterlyser et flertall juryens begrunnelse for valg av verk som skal vises. Informantene ønsker at juryen selv beskriver årets juryprosess; hvilke vurderinger og vekting juryen har foretatt innenfor de gitte kriteriene.

Flere av informantene fra kulturnettverket ønsker å få kjennskap til søkerlisten i fortrolighet, slik at de får mulighet til å motivere kunstnere som ikke har søkt til å delta neste år, og til å kunne følge opp refuserte kunstnere.

VERTSKOMMUNENS ANSVAR OG OPPGAVER

Alle vertskommuner gir uttrykk for at det har vært givende og lærerikt å være vertskap for Kunst rett vest, men at rolleavklaring og gjensidige forventninger til henholdsvis vertskommunen og Vestregionens prosjektledelse kan forbedres. Likeledes påpeker disse behovet for en klarere spesifisering av de oppgaver som er knyttet til gjennomføringen av arrangementet, slik at vertskommunen er kjent med hva som blir produsert og/eller planlagt av materiell, mediekontakt og arrangementsrelaterte tiltak – også det som ikke direkte er definert som vertskommunens oppgaver. Vertskommunene understreker også behovet for å ha en avsluttende, strukturert evalueringssamtale med prosjektleder.

Alle vertskommuner har, siden 2009, hatt et krav om å skaffe midler fra eksterne samarbeidspartnere i privat sektor, og alle oppfatter dette som en vanskelig oppgave.

Flere av informantene oppfatter at det er/vil være vanskelig å få politisk og administrativt gehør for å ta på seg vertskapsrollen: Det finansielle bidraget de siste årene oppfattes som høyt. Kommunene mangler egnede utstillingslokaler, og kommunens personellbruk i forbindelse med planleggingen og gjennomføringen av arrangementet oppfattes som for krevende.

Informantene fra Øvre Eiker, Asker, Sande og Svelvik framholder at oppdraget som vertskommune har vært/er en del av en langsiktig plan for å løfte kulturen og sitt visningssted; hhv Arena Vestfossen, Galleri Trafo og Fossekleiva kultursenter.

ØVRIGE KOMMUNERS OPPGAVER

Kommunene er i hovedsak sterkt involvert i planleggingen og gjennomføringen av Kunst rett vest. Noen prioriterer kontinuerlig oppfølging av alle kunstnere i kommunen, og gjør en systematisk innsats for å motivere kunstnerne til å delta. Disse kommunene er også opptatt av å gi deltakende kunstnere en oppmerksomhet; enten i form av besøk i verkstedet og/eller invitasjon til lunsj med ordfører eller lignende. Andre kommuner har mange profesjonelle kunstnere i sin kommune, og har i liten grad direkte kontakt med disse, fordi dette oppfattes som for ressurskrevende. Vestregionen omfatter også noen kommuner der det bor og arbeider få profesjonelle kunstnere, og der informantene synes det er vanskelig å involvere seg i planleggingen og gjennomføringen av Kunst rett vest.

For øvrig opplever kommunene at kontakten med prosjektleder er god, og at kjennskapet til de ulike stadiene i hvert års planlegging er tilfredsstillende i forhold til å kunne gjøre en god profileringsjobb i egen kommune.

Kulturnettverket var opprinnelig et forum hvor kultursjefer diskuterte felles kulturpolitiske utfordringer. Med nedleggelsen av Thea Breiviks stilling som leder for kultursamarbeidet i

Vestregionen i 2009, ble det besluttet at Kulturnettverket skulle videreføres av kultursjefene selv. Dette har ikke blitt fulgt opp. Mange informanter påpeker de savner dette forumet. En mer praktisk vinkling på møtene oppgis som grunn til at det er kulturmedarbeidere og ikke kultursjefer som i hovedsak har møtt de siste årene.

MARKEDSFØRING

Både kommunens kulturmedarbeidere og kunstnerne benytter og distribuerer markedsmateriell som produseres av prosjektleder; informasjonsavis, invitasjoner, bokmerker, billedspill, digitale billedrammer med mer. De fleste oppfatter at materialet holder god kvalitet, og er gode hjelpemidler i synliggjøringen av Kunst rett vest.

Flere understreker behovet for å være mer synlig i digitale kanaler; redaksjonelt og personlig vinklet stoff i sosiale medier og digital annonsering.

Flere av kommunene er opptatt av at pressekontakt foretatt av prosjektleder – enten i form av muntlig henvendelse eller pressemelding – blokkerer for muligheten for å få større oppslag med lokal vinkling. I oversikten over medieoppslag, framgår det at antallet oppslag har gått ned over tid, men at oppslagene de siste årene er vesentlig større enn tidligere. Oppslagene er få i riksdekkende presse, og fordeler seg jevnt i lokalpressen. Vi har ikke gått inn på fordelingen mellom de ulike mediene.

Felles transport til åpningen av Kunst rett vest der politikere og kulturinteresserte inviteres med, anbefales av flere av informantene. Flere av informantene foreslår også at kommunene tar initiativet til at det arrangeres andre kunstarrangement samtidig med Kunst rett vest, for å øke den totale oppmerksomheten, og dermed gjøre det mer interessant å bruke en dag/helg på kunst.

6. Vurderinger

Vi oppfatter at Kunst rett vest har lyktes i å markere seg som et kraftfullt arrangement med høy kunstnerisk kvalitet, og registrerer at kunstrunden er Norges største regionale satsing på visuell samtidskunst.

Besøkstallene er høye sammenlignet med nærliggende kunstsentre og gallerier som i 2011 oppga følgende besøkstall:

Buskerud Kunstnersenter	7 500
Akershus kunstnersenter	5 690
Galleri Trafo	3 000
Hennie Onstad Kunstsenter	40 000

Vi oppfatter at skepsisen som kunstnere, kunstnerorganisasjoner og fagtidskrift hadde i starten fordi arrangementet ikke var initiert av kunstnerne i regionen, men av politikere, ikke lenger er tilstede. Arrangementet vurderes nå som seriøst og kunstfaglig godt forankret, både gjennom prosjektleders kunstfaglige bakgrunn og virke, juryens sammensetning og kunstrundens høye, kunstnerisk nivå.

Vi vurderer besøkstallene slik at Kunst rett vest har lyktes i å gjøre visuell kunst tilgjengelig for publikum. Tallene har vært relativt stabile siden starten, både når det gjelder besøk i verkstedene og fellesutstillingen. Nedgangen i besøkstall i verkstedene i 2012 skyldes at antallet kunstnere var betydelig redusert i forhold til årene før. Utover publikumsundersøkelsen som ble gjennomført i 2007, vet vi ikke hvor de som besøker kunstnerens verksted og fellesutstillingen bor, og om publikum besøker flere verksteder. Her er det mulig å utvikle bedre registreringsverktøy.

Salgstallene har vært stabile, men det fester noe usikkerhet med hensyn til de første årenes salg. Kunstnerne melder om utsmykkingsoppdrag og salg i etterkant av utstillingen. Likeledes synes det å være et faktum at kunstnere som har deltatt i Kunst rett vest, tar initiativ til å samarbeide om nye prosjekter.

Målet om å vise mangfoldet i det profesjonelle kunstlivet i Vestregionen, mener vi er oppfylt. Deltakende kunstnere har representert begge kjønn, unge, ferske så vel som anerkjente og profilerte kunstnere. Mangfoldet har også kommet til uttrykk gjennom bruk av ulike teknikker,

materialer og formater. Ved å åpne sine verksteder, har kunstnerne fått anledning til å vise fram flere ulike verk. Todelingen av konseptet er etter vår mening med på å eksponere mangfoldet i regionens kunstproduksjon.

Når en kunstner søker om deltakelse i Kunst rett vest, må han eller hun forplikte seg til å holde eget verksted åpent for publikum. Dette kan være medvirkende årsak til at anerkjente kunstnere ikke søker. Noen av kunstnerne har ikke egne, eller egnede, verksteder. I slike tilfeller har kommunene og prosjektledelsen bidratt til at en eller flere kunstnere har fått muligheten til å vise arbeidene sine i temporære utstillingslokaler. Vi oppfatter ikke at visning av verk i temporære lokaler når kunstneren ikke har eget eller egnet verksted, svekker konseptet. Det viktigste er at publikum får møte kunstneren og oppleve flere av kunstnerens arbeider samlet.

Majoriteten av informantene har tatt til orde for å beholde hovedinnholdet i konseptet; åpne verksteder/utstillingslokaler der kunstner møter publikum, samt en felles utstilling. Alle ønsker at arrangementet legges til et fast tidspunkt på året. Vi ser at dette kan kollidere eller konkurrere med den enkelte kommunes / innbyggers egne arrangementer, men vi tror at flere arrangementer gjensidig vil forsterke hverandre.

Vi forstår ikke helt påpekingen av at fellesutstillingen profileres sterkere enn kunstnerens åpne verksteder. I informasjonsavisen er det kunstnerens verksteder som vies mest plass. Vi ser imidlertid at åpningsarrangementet kobles til fellesutstillingen, og at dette kan være med på å forsterke fokus på fellesutstillingen. Vi oppfatter at besøk i kunstnerens verksteder i stor grad er avhengig av at kunstneren selv og hans/hennes evne til å synliggjøre sin deltakelse i egne nettverk og gjennom egne kanaler. Eksponeringsmaterieell som nye flagg og skilt, er produsert for 2013-arrangementet for å støtte opp under besøket i verkstedene.

Informantene er delt i synet på om fellesutstillingen og vertskapsrollen skal ambulere eller legges til et eller et fåtall faste lokaler. Dersom vertskapsrollen skal ivaretas permanent av en kommune, må finansieringsmodellen som i dag er lagt til grunn for arrangementet, endres. Vi ser fordeler ved både ambulerende og fast lokalisering.

Vertskommunens økonomiske forpliktelser, og forutsigbarheten i forhold til disse forpliktelsene, har variert i årene kunstrunden har blitt arrangert. I løpet av de siste årene har det blitt etablert en praksis der Vestregionens styringsgruppe tar stilling til ambisjonene for det enkelte års arrangement, og vertskommunens kontantbidrag, gjennom budsjettbehandlingen. Avtalen mellom vertskommune og Vestregionens administrasjon regulerer også hvem som skal dekke kostnadene til lokaleie, åpningsarrangement og hvem som har ansvaret for å skaffe inntekter fra samarbeidspartnere og annonsesalg. Vi oppfatter at de økonomiske rammene og forpliktelsene knyttet til det årlige arrangementet, nå er svært tydelige, men vi har forståelse for at flere av Vestregionens medlemmer ikke vil ha mulighet til, eller ønsker å prioritere å være vertskap for kunstrunden. Informantene opplyser at dette dels skyldes at den økonomiske og personalmessige belastningen totalt sett vurderes å bli for stor, og dels at kommunen ikke har tilgang til tilfredsstillende utstillingslokale.

Dersom Vestregionen fortsatt velger å ambulere fellesutstillingen, må lokalet som stilles til disposisjon, samsvare med arrangementets krav til kvalitet. Vi oppfatter at både tidligere industrilokaler så vel som anerkjente kunstsentre vil kunne egne seg, men en må påregne en større kostnad – og tid – for å sette industrilokaler i stand til formålet. Kunstnerne selv ønsker å stille ut i anerkjente gallerier.

Når det gjelder ressursinnsatsen som kreves for å gjennomføre Kunst rett vest på dagens kvalitetsmessige nivå, vil dette også i framtiden være ressurskrevende. Skal vertskapet ambulere, bør en legge til grunn at ikke alle av Vestregionens medlemskommuner kan være vertskap alene. Et alternativ er at flere kommuner går sammen i vertskapsrollen, slik som Ringerikskommunene gjorde i 2010, og Sande og Svelvik ønsker å gjøre i 2014, eller så kan andelen av Vestregionens kontingent til Kunst rett vest økes.

Alle ønsker at deltakerne vurderes av en profesjonelt sammensatt fagjury. Vi er enige i et slikt standpunkt, fordi vi oppfatter at den profesjonelle juryeringen ligger til grunn for toneangivende kunstfaglige miljøers tilslutning til arrangementet. Vi registrerer at overgangen fra jury der representanter fra kommuneansatte deltok, til en ren kunstnerisk jury, oppleves

som at arrangementet har blitt mer perifert for kommunen. Vi tror at denne effekten kan motvirkes gjennom økt åpenhet om juryens arbeid.

Vi har merket oss at kommunenes kulturmedarbeidere ønsker fortrolig informasjon om hvem som har søkt, for å kunne følge opp og motivere for ny søknad i kommende år. Vi oppfatter at også kulturmedarbeidere kan skrive under på taushetserklæringer. Likeledes slutter vi oss til at juryen presenterer årets prosess og de vurderinger som har funnet sted i utvelgelsen. Vi oppfatter at det har blitt foretatt en økt vektlegging av kvaliteten i de innsendte verkene, samtidig som kunstnerens formelle bakgrunn er tonet noe ned.

Kommuner med få eller ingen deltakere, framholder at det er vanskelig å mobilisere ressurser og interesse for Kunst rett vest. Vi har forståelse for at manglende, eller begrenset deltakelse av «egne» kunstnere, kan svekke motivasjonen for innsats. Men vi minner om at også innbyggere i disse kommunene vil ha utbytte av å oppleve Kunst rett vest, og mangfoldet av kunstuttrykk hos kunstnere i nærliggende områder.

Forsøket i 2011 med å invitere kunstnere spesielt, har fått blandet mottakelse hos kunstnere. Tiltaket har blitt oppfattet både som forstyrrende og urettferdig, og som en berikelse og kvalitetsheving av fellesutstillingen. Forslaget om å invitere høyprofilerte kunstnere for å øke antallet besøkende, må vurderes i forhold til hvilken konsekvenser dette vil få for konseptet, arbeidsinnsats for å lykkes i at den inviterte sier ja, med mer.

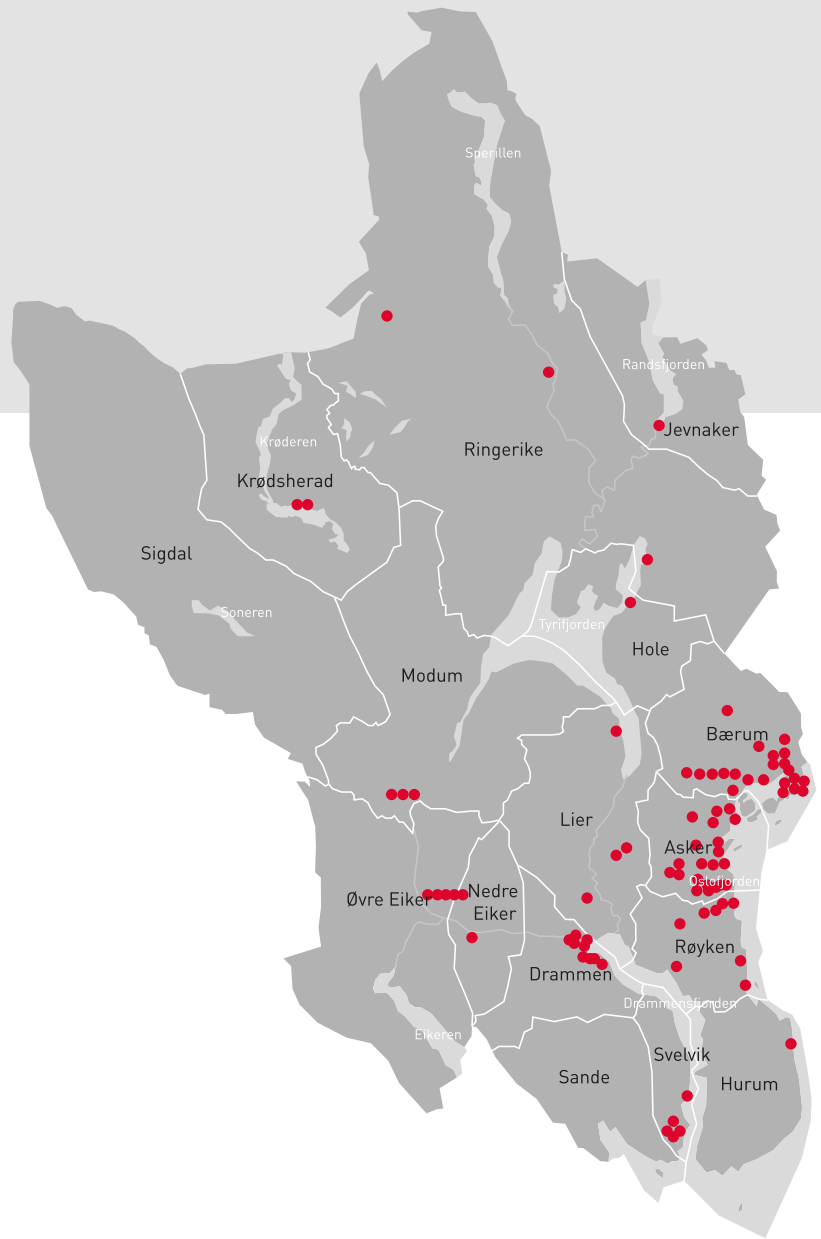
Skal Kunst rett vest opprettholde – og helst øke – publikumsbesøket, må både kommunene og kunstnerne motiveres til å øke egne ambisjoner og deltakelse i planleggingen og gjennomføringen. Vi tror blant annet at innsatsen gjennom egne nettsider og andre sosiale medier er mulig å forsterke, samt den lokale kontakten med media og potensielle søkere.

Vi oppfatter at profesjonaliseringen i planleggingen og gjennomføringen av arrangementet har økt år for år. Det er fortsatt mulig å øke graden av rutinebeskrivelser og detaljeringen av avtaler, men det viktigste er regelmessig dialog mellom alle involverte parter, og ikke minst en oppsummerende evalueringssamtale mellom vertskommune og prosjektleder.

Når det gjelder andre organisatoriske forhold knyttet til planleggingen og gjennomføringen av Kunst rett vest, oppfatter vi at et revitalisert kulturnettverk, en aktiv faggruppe bestående av motiverte kunstnere og en profesjonell jury er et godt grunnlag for de neste årenes arbeid.

For publikum er det ikke vesentlig hvem som står bak et vellykket arrangement. Publikums vurdering baseres på opplevelsen han eller hun får ved å delta. Men Vestregionen har (hatt) nytte av å kunne fortelle om, og vise fram, Kunst rett vest som et konkret eksempel på hva samarbeidende kommuner kan få til i fellesskap.

KUNST RETT VEST 2007-2012:

- 82.000 besøk
- 238 kunstnere har deltatt
- 350 presseoppslag
- Omsatt kunst for ca 6 mill.kr

WWW.KUNSTRETTVEST.NO

